

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	3 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Nyitási sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 379. Kiadóhivatal: 379.

Tisza István naplója.

Nem értem ezt az Andrássy Gyulát. Tartok tőle; hasonlít az apjához. Halvány képe, bágyadt fényű, tulvilági szemei — mintha csak az apjának szelleme volna. Nem szeretem a rémképeket, a szellemeket. Küzdeni akarok, de hussal és vérrel. A hust lehet vágni, vásárolni, eltiporni. A vérben nem telen ösztönök szunnyadnak. Ezeket lehet megcsiklandozni, elhatalmasítani és egyáltalán a vért ki lehet ontani. De mit kezdjek a szellemekkel? Ezeket sem megvesztegetni, sem megfélemlíteni, sem eltiporni nem lehet. A lovas mögött a nyeregben ül a sötét gond. Ezt a Duczit mindig a hátam mögött látom. Szemeit szeretem legkevésbé. (Vajjon lehet-e szemeket eltiporni?) Különben megdegy, a nemzet mellettem van és ha nem volna: mellettem a király. Jobban mondván a zsebemben. Bródy elnevezett VI. István királynak; nevetséges. Miért kell ehhez regényirői fantázia? De Duczi szigorú és azt mondja: — A mit te teszel, az bűn a nemzet ellen. En Duczinak a szemé közé nevettem: mit akarsz egy magyar miniszterelnöktől?

Azt hiszem, legujabb ugrai levelem nagyszerűen sikerült.

A klopi-stílus klasszikus-remeke. Hogy fog majd fölzdulni az egész ordító kórus. Bánffy minden porcikája recsegni fog. Apponyinak még a hajszálai is, mint bomlott fuvolák sikítani fognak. Polónyi, ez a parlamenti bölömbika bölömbölni fog. Lengyel Zoltán pedig vesztül fogja verni a — vádlottak padját. Ordítsatok, bögietek és vesszetek meg. De mit fog csinálni Andrássy Gyulának a Ducziban élő szelleme? Elöttem, utánam ott táncol az árnyék a falon. Az árnyék nem tombol. A szellem nem dühög, hanem itéletet tart és elítél engem. Nem vagyok rossz ember; sohasem kívántam embertársam vesztét. De ha tudnám, hogy Duczinak hajlandósága van a kolerára, országos koleraverstent rendelnék, de rögtön.

Különben ez az egész dolog közönséges komédia. Miért akar Duczi okvetlen tragédiát csinálni belőle? November 19-én

éjjel a kaszinóban valóságos Antóniuszként viselkedett. Egyre a kezemet nézte, mintha kuttatta volna, rajta van-e a vér, mint Brutuszén egykor a kedves Juliusz? (Miért is nincs valóban husa és vére az alkotmányban, hogy mint Kambizesz az Apisz-bikába, szabályt verhetnék bele!) Hívtam közénk, valósággal Brutuszként azt mondtam neki, hogy szintén nyomós lesz, mint másé szava, új méltóságok rendezésekor. Miután megmentettük a hazát, hogy a magunk számára földarabolhassuk. De ő titokzatosan mosolygott. Vajjon látta-e más is azt a rejtelmes, gyanús fényt a szemében? Óh, a düh a torkomat szorongatta. Azt hittem le kell ütönm a székkal, mint egy ökröt. Ez az ember nemcsak egyet nem ért velem: megvet engem.

El fogom tiporni.

*

Andrássy Gyula gróf százszorosán, ezerszeresen eltiprandó. Pozsonyban biztos kerülete volt. Hívták százfélé, mint valami primadonnát. És ő ott hagyta Pozsonyt. Ellökte a legbiztosabb mandátumokat. Rejtékemben keresett föl, mint a vadász az oroszliánt. Utánam tört a belvárosba és föllépett ellenem. A világ bolond, a világ csürhe, a belváros egy piszkos fészék! Micsoda elemek! Ujjongva fogadják, mint valami triumfátort. Zászlaját csókkal, virággal üdvözik, pedig összes programja egyetlen szó: a folytonosság. Bár élne az átkozott gazember, a ki azt a szót először kimondta. Belöketném a darabant pincébe és aztán tudom megemlegetné a magyarok istenét.

Jogfolytonossággal harcolni én ellenem! Hát ki vagyok én? Gajári azt mondja, hogy államférfiúi nagyságom csak Cromwellével mérhető össze. Pedig Gajári lángeszű politikus. Wolfner dicséri napoleoni bátorságot. És Wolfner rettenthetlen férfiú. Rosenberg Julius cézári tulajdonokat látott meg bennem. Bizonyos, hogy Rosenbergnak hasonlíthatatlan saszeemei vannak. Pekár és Herczeg nyers őszinteséggel kimondják: sajnálják, hogy élek, mert a költészet minden hőst

elhomályosítottam. És Duczi, ez a haloványképű, tört alak még se retteg tőlem. Hát tud vivni? Meg tudja ülni szőrén a lovat? Tud durrogatni karikás-ostorral? A csárdást eltudja járni éjfélről reggelig? Meg tudja rágni az üveget, tud dobálódzni vasgolyókkal? A beszéde olyan mint egy akadémiakésé. Semmi villámlás, semmi csattogás, mennydörgés, isten haragja benne. Mulhatatlanul el kell tipornom őt. Oh nem, nem megy a játék babra. El nem ismerhetem, hogy az igazi erő: nyugalom. Valami Shakespeare nevű kétes elem szerint az a valódi férfi, a ki önmagát legyőzi. Shakespeare az egyetlen angol, a ki hazudott. Elfogom tiporni őt.

*

Rettentő Polónyi! Iszonyu Polónyi! Ádáz, bosszút lihegő Polónyi! Semmit se utálok úgy, mint ennek az embernek a fiskális esztét. Meg azt a szörnyűséges száját. Mint egy pokol, úgy tátong felém, hogy elnyeljen mindenestül. Tudta nagyon jól, hogy ha nyakamra hozza Andrássyt, megbukom a belvárosban. Rettentő ellenség: ott sebez, ahol legjobban fáj. Vár addig, amíg megírom Ugrára, hogy azt a jelölést nem fogadom többé el, mert a belvárosban léptem föl. S akkor hirtelen föllépteti Andrássyt s most futnom kell Miskolcra, vagy Kukutyinba. Két nappal az ugrai levél után. Átkozott Polónyi! Lopva jön, mint a szikár orgyilkolás.

Es mi lenne, ha nem kapnék mandátumot?! Örült dolog még eszmének is. Hogy zugná, bömbölné az egész ordító-kórus a szörnyű gunykiáltást, élén a tátongó Polónyival: — Szavazzunk! Szavazzunk! Es ők szavazhatnának, de én nem szavazhatnék. Oh, pokol minden szörnyetege! . . .

Hajam rövid, mégis most úgy érzem, hogy Polónyi belemarkolt. Es vonszol egyenest egy elődübörgő diadalszékér elé. A sápadt Duczi ül rajta. Eljénorkán harsog utána. Es ő csak néz. Szemét rám szegezi s tekintete, mint két éles szigony járja át szívem. El kell tipornom őt!

Polónyit és Bánffyit különösen. Ezzel még külön száma-

dásom lesz! A Károlyi, a Vázsonyi, a Darányi, a Zichyék, a Wlassics, az Apponyi, a Kossuth és az a kis örmény fakutya, a belváros, Terézváros, Szeged, Miskolcz, mind ellem kelt föl. Ez már a birnámi erdő megindulása. De Machbetként én sem reszketek. Velem a királyi kegy. Fölkelhet az egész ország, föltámadhatnak a halottak, elhagyhat minden kerület, azért mégis Tisza István lesz a miniszterelnök. Törvény, alkotmány, haza? Kell is nekem! Hadd legyen csak enyém a bársonyszék, a hatalom, akkor aztán Andrássyék, Bánffyék, Apponyiék, Kossuthék a fejk tetaján táncolhatnak.

Különben hátra van még a fekete leves. Nem volt még választás Magyarországon. El fogom tiporni őket. Mindenkit eltiprok, ha megharagszom. Tiporni, újra csak tiporni. A nyálam utána csurran ennek az édes, olyannyira élő szónak.

Kormányozzanak más miniszterek. A hazáért alkossanak más államférfiak. Én nem kormányozok, én nem alkotok. Én tiprok, igen: tipprok! Kéjesen mindinkább, végteleenül. Eltiporlak halovány Duczi, mosolygó Bánffy, föllengző Apponyi, hideg Kossuth. Es ha meghalok, siromra ezt vesszék: boldogul élt, mert kedvére tiporhatott.

Rajtam ugyan nem fogtok ki. A választások? Holnap kiadom a jelszót a gárdának:

— Elő a pártkasszával. Szorítsd az erőszak prését! Ki a zsebkendőddel; — vessünk véget a komédiának és tiporjuk el az egész világot. Banzáj előre!

— **Ünnepel a hadsereg.** Van a közös hadseregnek egy nyomtatott ereklyéje. — 1855. január 15-én jelent meg ugyanis először az a császári nyílt parancs, a mely életbe léptette a katonai büntetőtörvénykönyvet, a közös hadsereg nyomtatott miatványkját. Azóta — hosszu ötven esztendeje — ez a törvénykönyv és az abban megrögződött avult, copfos katonai szellem, amely a kor haladtával mit sem törődik, szabályozza, irányítja a közös hadsereg minden cselekedetét. Erre az elavult kodexre hivatkoznak a katonai bíróságok még ma is. Hogy vajon elkövetkezik-e az az idő, a mi-

kor a katonai bünvádi eljárást modern alapokra fektetik? Biztosan nem tudjuk, csak reméljük, mert van erre ígéretünk, amit esetleg megsemmisítanak. . . De hát mi csak a történelmi évforduló szempontjából emlékezünk meg erről a jubileumról. Semmi okunk, hogy a copfos hagyományok jubileumának hírére örömkönyveket hullassunk.

— **Lukács.** A kabinetben a pénzügyminiszter helyzete a legnehezebb. Leghamarabb válik ellenszenvessé a közvéleményben. Ő a rossz ember, a ki az adót kiveti, behajlja, ekszekválja, a ki azt a bizonyos párnát elviszi az özevegny feje alól. De rossz ember a minisztertanácsban is. Lealkuszik a pénzekből s ő az akadály a annak, hogy sok derék idea tévnyé váljék. Nem ad költséget reá. Ilyen'ormán érdekebb az, ha a pénzügyminiszter jubilál, mintha például olyan miniszter ünnepelné meg a hosszas hivataloskodását, a ki nem sok vizet zavar. Például a király személye körüli. Lukács László jubilál. Tíz esztendő óta miniszter. Azóta kiszolgált minden kabinetet, válogatás nélkül, sőt az utóbbi időben a válságok alkalmával állandóan miniszterelnöknek kandidálják. Jubileuma kizárólag a maga ünnepe. A nemzetnek nem igen van oka arra, hogy vele ünnepeljen. Kis, bürokratikus talantum, a milyen nem sok akad. Hogy azok közül éppen ő került a pénzügyek élére, az a véletlen dolga. Hogy ilyen sokáig megmaradt a helyén, annak az oka politikai szűkességében keresendő. A változó körülményekhez hozzá alkalmazkodik, illetőleg megmarad a maga szintjén. Egyébként panaszra nincs ok vele szemben. Jó hivatalnok és az ő munkájában ez a fődolog. S ennek a minőségének tulajdonítható az, hogy a kormányok változhatnak, de ő marad.

— **A küzdelem vasárnapja.** A tegnapelőtti vasárnapon, a fővárosban, ahol Tisza István, Hieronymi és Plósz, az ellenzék részéről gróf Andrássy Gyula beszélt. Politikai tekintetben kétségtelenül gróf Andrássy Gyula zászlóbontásának van a legnagyobb súlya. A miniszterek közül Tisza a miskolciak deputációja előtt végre megfenyegette a hazaáruló nemzetiségeket, Tallian miniszter pedig Szegeden kereken bevallotta, hogy a német szerződést érdekeink ellenére kellett megállapítani. A miniszteri beszédek többi része az ismert sablon; — természetesen a katonai téren elért nagy nemzeti vívmányok megvalósításával kérkednek, a melyekről éppen ma gróf Andrássy Gyula is nagyon helyesen megjegyezte, hogy valamikor nem volt nagyobb és hevesebb ellenségük, mint gróf Tisza István. Ha nincs obstrukció és nem forog fenn a rend helyreállításának nagy szüksége, egy szemernyit se láttunk volna azokból a vívmányokból. Az egy esztendei kormányzat „gyümölcsei” után következnek az ígéretetek, a melyekkel a helyi érde-

keknek hizelegnek. A fővárosi törvény revíziója, az állami hozzájárulás emelése, az iskola-kiadások részleges visszatérítése és így tovább. Akkor aztán a „jogrend” nagy kérdése kerül sorra. A jogrendnek természetesen a kormány védője és apostola és az ellenzék a pusztítója. Ezt a tételt ma különösen az igazságügyi miniszter bizonygatta, olyan okfejtéssel, amelynek jellemzésére csak azt az egy tételt idézzük, a melyben azt állította, hogy „sehol sincs megírva, hogy a törvények érvényességéhez a házszabályok betartása szükséges.” Nos, hátha már ott tartunk, hogy Magyarország alkotmányos kormányának igazságügyi minisztere élő közjogként hirdeti az abszolutizmusnak azt az elvét, amelyre a Metternich és a Bichok alapították a maguk uralmát, akkor már igazán az alkotmányos gondolkodás legteljesebb anakoriájában vagyunk benn. Hieronymi a közös vámtérület hasznát bizonyította és az önálló vámtérület híveit támadta. Abban a kerületben, a hol csupa iparos és kereskedő lakik. És azokkal akarta elhitetni, hogy a közös vámtérületen is lehet ipart fejleszteni és kereskedni, hogy közel 800 ipartelepe van a fővárosnak, tehát ime: van iparunk! Erre is csak azt mondjuk, hogy ha az iparügyi miniszter boldognak vallja magát 800 ipartelep-pel és ezzel a számmal kérkedik is, hát akkor a magyar ipar is jó kezekre van bízva! E miniszteri fejtegetések szomorú sivatagában igazán oázis a gyóf Andrássy Gyula beszéde. Olvasni kell ezt a beszédet: minden sorát, minden gondolatát az alkotmány védelme, a törvények tisztelése és Magyarország jövőjének aggódo féltése sugalja. Bölcs és gyakorlatias az okfejtése, hazafias és nemes a szelleme. Nem az az ember beszélt így, a ki az elveket a hatalomért hirdeti, hanem, a ki a hatalmat elutasítja magától, hogy elveit hirdethesse! Az igazság és benne a győzelem az ő feje fölé tündökölt!

— **A kormánypárt és az ellenzék** közt folyó harcra rendkívül jellemző, hogy innen és túl minő a jelöltek színvonala. A kormánypárt — a disszidensek kivonulásával elvesztvén legjobbait — a megmaradt régiók mellett csupa névtelen, szürke alakokat akar bejuttatni a képviselőházba. Egyetlen új jelölt van, aki számottevő a nemzet magasabb szellemi életében és ez Schwarz Gusztáv egyetemi tanár. A többi új jelölt csupa leltári áru. Az ellenzék új jelöltjei közt viszont fényes nevek bőséggel találkoznak. *Kmetz* Károly dr., *Pisztory* Mór dr., *Ballagi* Aladár dr. egyetemi tanárok, *Wesselényi* Miklós báró, *Hadik* Béla gróf, *Károlyi* István gróf, *Náray* Lajos dr., *Szemeré* Miklós, *Dániel* László stb. stb. Ami új fajsúly tehát az egyes jelöltek részéről a képviselőháznak ígérkezik, az mind az ellenzéken található.

Milyenek a román választások.

— Saját tudósítónktól. —

— január 16.

A szebeni román pártgyűlés óta komolyan veszik az aktivitást s annak révén különösebb érdeklődés támadt a románok választási akciója iránt. Érdekes ennek az akciónak külsőségeit is megismerni.

Egész más formát visel a románok alkotmányos harca, mint a többi kerületeké. Elsőben is: a románoknak nincsenek zászlóik. Ennek az egyik oka mindenesetre a pénzügyi szempont; a jelöltek így határozottan olcsóbb a küzdelem. De ha ez nem lenne is: a román jelölt nevét egy világért se írják rá piros-fehér-zöld, tehát magyar lobogóra. A román színekből talán szívesen varrának zászlót, ha a törvény nem tiltaná. A zászlót nagy, lombos faágak, fenyőfák helyettesítik. Mikor Dobrán Vlád Aurél választásánál az oláhok ilyen hatalmas, zöld fákot hordva, a völgybe vonultak, olyan volt, mintha az erdő mozdult volna meg s jönne le a hegyről. — Kortestollak sincsenek. A román választót a „frunze verde”-ről, a kalapjához tűzött fenyőgalyról, örök-zöld, vagy más falevélről ismerik meg. A fontos egészen zöld selyényt visel a süvegén; a szavazó néhány levelet. Szeretik a tölgyleveleket és galyakat használni, hogy ebben is a román származás tradícióját jelezzék. Szombati György, aki a legutolsó választáson szabadelvű „vad” (nem hivatalos) jelölt volt, szintén faágakat és zöld galyakat tűzetett ki párt-jelvénynek. Persze, olyan kortes-nóta sincsen, amelyet a Kossuth-nóta dallamára zenge-nének. Egyáltalában nincs más kortes-nóta, csak a Desteaptete Romane. Ismert izgató dal ez, amelyet Muresanu András szerzett. A tenorja körülbeült annyi, hogy: „ébredj román évszázados álmódból, amelybe zsarnokok döntöttek.”

A Desteaptete-t dalolják egész nap, fáradhatatlanul. Néha mellé szegődik néhány hasonló irányú nóta: pl. a „Dora lui Jancu”, a Janku Ávrám nótája. A román nép rendkívül vallásos; ezt a tulajdonságát kihasználják azok, akik a választásokon a kegyeire pályáznak. A korteskedésnek a főszköze az eskü. A programbeszéd legfőbbje azzal végződik, hogy: „esküdjetek!” Ott van a választóknak papja is: amit az oláh paraszt előtte rettentés esküvással megfogad, a megszegésére ezer átkot szánva magának, azt nem meri megszegni. Termé-

zetesen a külsőségekben is keresik a román paraszt tetszését. A régi román nemzeti párt idején, mikor annak feje, Mocsonyi György Világoson jelölt volt, a választás reggelén fehér abaposztós ruhában, ahogy a módosabb román gazdák szoktak öltözni, várta a deputációt. Az a választás különben Mocsonyi nagy győzelmével végződött.

Szívesen nyulnak a jelöltek és kortesek a memorandum pör és egyéb marüromságok emlékeihez. A nagyiki választás alkalmával a román nemzetiségi jelölt, dr. Szucyu János egy embere így agitált:

— Megverne benneteket az Isten, ha valaha elfelednétek, hogy innét pár órányira szenvedtek vértanúságot a ti legjobbjaitok! . . .

A román parasztnak nem kellett bővebben magyarázni, hogy a Nagylaktól pár órányira fekvő hely Szeged, amelynek államfogházában élte a vidám vértanúságot Lukácsiu, meg néhány társa. Fekete reverenda tarkazza a román választók csoportját. Máskor is tartózkodás nélkül fognak a nemzetiségi politikába, de most annyival inkább tehetik, mert a román püspökök a népoktatási reform miatt szintén pártolják az aktivitást. Amelyik pap nincs velük, azt kérlelhetetlenül terrorizálják. A pécskai választáson egy Dászkál Jusztin nevű pap a hiveivel együtt a kormánypártra szavazott. Azóta a nevét a románok így irták: Ju(stin) Da(scal), tehát Juda, Judása a románoknak.

A keményebb ellenfelei a románoknak a szociálisták. Amelyik román parasztot a szociálisták meghódítottak, annak már többé nem a pap a vezetője tejjhatalmu irányítója. A papok nélkül pedig bajos román választást csinálni. S ez volt az oka, hogy a Nagyszébenben megalkotott nemzetiségi program annyi szociális reformot sürget s több pontja egyenesen a szociáldemokratáktól való.

Általában véve az ilyen választás bő alkalmja az izgatásnak. Ha az osztály- és államiellenes izgatást ilyenkor ugyanoly mértékkel mérnek, mint egyébkor, minden ily kerületben három ügyésznek kellene permanenciában lenni. A pécskai választás kortesbeszédei miatt meg is indul a bünvádi eljárás dr. Vlád Aurél és a jelölt, dr. Popa György ellen. S az a hatás, amelyet a románok közt a nemzetiségi program és kortesbeszéd magyarellenes tendenciája kelt, komolyabb következménye az aktivitásnak, mint az, hogy néhány emberük bejut a parlamentbe.

Uj házikenyér sütőde!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Wesselényi Miklós utca

— 25. szám alatt —

a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde”

czég alatt

uj házikenyér üzletet

nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.

Sütődém **Forduló utca 7. sz.** alatt, a Seemann-féle házban van.

Kenyérsütés naponta kétszer, délbe 12 órakor és délután 2 órakor.

Becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel **BARABÁS EDE.**

Választás előtt.

Megkezdődtek a Vesztegetések. — Hegedűs és Mikszáth.

Visszautasított etetés.

Vasutasok naplója.

— Saját tudósítónktól. —

— január 17.

Disztingváljunk egy kicsit és tegyünk különbséget lélekvásárlás és lélektoborzás között. A lelkek toborzása most napirenden van az egész országban és nincs ember, aki elítélne a hódítási hadjáratnak ezt a nemét. Mindenkinek jogában van annyi lelket toborzani a maga zászlaja alá, eszméinek annyi lelket megnyerni, a mennyit tud, amennyi hódításra eszméinek ereje és egyénisége képes. A nép felvilágosításának nevezzük ezt parlamenti nyelven, közönséges szólásmód szerint ezt korteskedésnek mondják. A régi választási elvek szerint e korteskedés nem igen válogató az eszközökben, azt a mult idők választási mozgalmi bizonyítják és erre történeti dokumentumok is vannak.

A kormánynak módja van abban, hogy a megengedett és a gyakorlat által szankcionált lélektoborzást lélekvásárlássá változtassa. Ez már a meg nem engedett, a súlyosan elítélendő korteszeszközök közé tartozik. Bűn a választási törvény és vétek a nemzet ellen. Meghamisítása a népképviselőnek, eltorzítása a parlamentárizmusnak.

S minden jel arra mutat, hogy a mostani kormány és annak kortesei még sokkal kevésbé válogató az eszközökben, mint minden előző kormány. Ha valóban a nemzetre appellál a kormány és annak a véleményét akarja kikérni a függőben lévő kérdésekre vonatkozóan, akkor az ilyen meg nem engedett eszközöktől csakugyan tartózkodnia kellene. A választási törvény a nemzet zömét amugy is kirekeszti a választásokból. Husz millió lakosság mellett körülbelül csak egy millió ember van felruházva a választói joggal. Ilyen körülmények között csak nem lehet igazságosan állítani, hogy a nemzet az, mely ítéletet mond a függőben levő kérdésekről. Csak a választó — a nemzet élénysző csekély része — mond ítéletet az urnák előtt. Most tessék elképzelni, hogy ezeknek a választóknak nagy része hivatalnokból áll s minthogy a választás nem titkos, minden szavazat ellenőrizhető. A kormány tudja azt és lelkiismerete nem riad vissza attól hogy a tisztviselőre gyakorolt nyomás a mérleget a választásokon a javára billentse. Tudja a módot is erre; tisztában van az eszközökkel is.

De más hatalmi eszközök is állanak a kormány rendelkezésére, a melyek a választási eredményt az ő javára befolyásolhatják.

A „nemzet felvilágosítása“ tehát

— amint a korteskedést legális nyelven nevezik — nagyon is egyoldalú. Kényszereszköz és felvilágosítás között ég és föld különbség van és a kormány bőven használja föl ezeket a kényszereszközöket. Nemcsak a tisztviselők, hanem a kormánynyal és kormányhatalommal többé-kevésbé összeköttetésben lévő választók is megkapták már a bizalmas intést, hogy jó lesz a kormány felfogását nekik is vallani. A „szelid nyomás“ brutális erőszakká váhatik bizonyos körülmények között, ha a nemzet választóit nem figyelmeztetik előre, hogy a politikai meggyőződését nem adta el a tisztviselő, amikor hivatalt vállalt. Engedelmeskedni tartozik a hivatalban, mialatt munkáját végzi az előjárónak, de semmiféle előjárónak nincs joga ráparancsolni, hogy ilyen vagy amolyan politikai meggyőződése legyen és csak azért szavazzon kormánypárti jelöltre, mert tisztviselő.

Ilyen körülmények között a lélek toborzás valósággal lélekvásárrá változik át és ettől óvni kell a nemzetet és a választókat.

Mily rut, mily visszatartó formát ölt ez a lélekvásárlás, ha nemcsak a hivatalos apparátus nyomása, hanem a pénz hatalma is szerepet kap a választásokon! Innen is, onnan is jönnek hírek, hogy egyes kortesek nagy pénzösszegekkel a zsebükbe járják be a választók köreit és egyeseket úgy mint csoportokat nem politikai argumentumokkal, hanem pénzzel akarják megtántorítani.

Kérdezzük, hogy ilyen körülmények között csakugyan a nemzetre appellál-e a kormány, vagy a saját hatalmi eszközeire? . . .

Kaptuk a következő levelet:

Török János (lakik alsó-szén-utcában) — most monddta nekem, hogy a közjegyzőhöz (Dörgő Albert) felhívták Bordás Mihály iroda szolgát (lakik: alsó-szén-utcában) és azt mondták neki, hogy 11 iroda szolgál elhalt, a helyett keressen másokat: — a közjegyzőtől az igazolványt kikapják és fejenként 10—10 forintot kapnak, ha leszavaznak a kormány jelöltjére. — Monostoron Czetz fertály kapitány házalva korteskedik Hegedűs mellett.

Kolozsvár, 1905. jan. 16.

Szarukán László,
(lakik: Monostori-ut 135.)

Az I. kerület u. n. szabadelvű párti képviselő jelöltje a New York-ban tartott ebéden két betegségről emlékezett meg, mint olyanokról, a melyek az újabb időkben a politikai élet terén mutatkoznak s a melyek közül az egyiket „Tisza phobia“ a másikat „miniszteri láz“ néven ismertette.

Ez utóbbi betegség egyes tüneteit, világos célzással a kormánypárt disszidenseire úgy írta le, hogy azt ellentétben bizonyos emphasisal mutathatott rá önmagára, mint a komoly uralom kiváló képviselőjére.

Hogy a „New-York“ belieknek tetszett-e ez a fura hivalkodás, arról nem beszélünk, valamint, hogy nem akarunk polemizálni Hegedűssel sem. Érdekesnek tartjuk azonban rámutatni arra a felfogásbeli különbségre, mely a Hegedűs által érintett kérdésben közte és a szabadelvűpárt egy másik u. n. „kittűnősége“ Mikszáth Kálmán között van, s melyet Mikszáth részéről „Az én kortársaim“ címen nem rég megjelent munkájának 98. lapján Széll Kálmánról az itt következő sorok fejeznek ki igen pregnansul: „Hogy honnan van a Széll Kálmán nimbusa!

Semmit se könnyebb meghatározni, mint ezt. Közelsége Deákhoz és a miniszteri szék szándékos elhagyása Bosznia occupatiója idején. Az egyik szerencsés véletlen, de a másik az saját érdeme. Haj nem kis dolog e szomorú országban, hol senki sem válik meg a hatalomtól, ha csak a hatalom nem válik meg ő tőle. Hol a miniszterek, ha a király elejti őket, halálos sebbel a szívükben távoznak a Burgból, de egy hét muíva már mosolygós arccal várják az uralkodót a budapesti perronon s lihegnek a kegyért, hogy megszólíttassanak.

A hazugságoknak ebben az országában még a fogalmak is kicserélődnek. Mindenki elítélte pld. Bismarckot mert fenséggel haraggal mormogott császári ura ellen ki őt hatalmi székéről lerugta. A mi színműtőink egymás közt beszélgetve már nem is tartották őt nagyinak, mert embernek mutatta magát, ki érzi, ha bántják.

— Bismark tönkre tette magát — tapintatlan fráter.

— Nem nagy ember az ilyen.

E jó urak előtt a Wurstl-Pater bábu a mintaképek. Ha poíon ütök őket, arcuk fel nem dagad és el sem pirul. Semmi egyéb se történi, csak az erő mutató ugrik fel az ütő erejéhez képest az illető fökra. De a Wurstl-Prater bábu fából vannak és nem eleven husból, vérből.

Am ők, a tapintatosak, tudnak érvelni. Hogy — azt mondják nem becses tulajdon az önuralom. Nem többet ér-e az idomított ló a közönségesnél? Az apportírozó kutya értékesebb, mint a fogvicsorgató komondor.

Hát igen! bizonyára több és jobb

csontokat kap a gazdájától. De ha a kutyák essaiket irnának magukról, az apportírozó nagyon rossz conduit listát kapna és a fürge agár, a kiért a vadász aranyokat fizet s ki egy fűtyentésére nagy virtuozitással fogja el a nyulat, mint hitvány karakter volna megbélyegezve a kutya bibliothékában.“

Ismételjük, hogy nem polemizálunk Hegedűssel. Elvégezte helyettünk a polemiát a fentiekben Hegedűs kitérő elvtársa: Mikszáth Kálmán.

*

Kaptuk a következő levelet:

A mostani gyalui képviselő-jelölő gyűlés után tokányra invitálták a vistai polgárokat. — Ott volt a nádasmenti szolgabírósg képviselő is, de de derék polgártársaink — szám szerint 21-en felháborodással utasították vissza és ott hagyták a tokányosokat.

*

A vasutas választó-polgártársaink szíves figyelmébe ajánljuk, — minden kommentár nélkül — a következő tanulságos dátumokat:

1904. *Április 19.* Tisza a vasutasok nagygyűlését betiltja.

Április 19. Tisza Sarlayt és Turcsányit felfüggeszteti.

Április 20. Tisza 800 vasutat a toloncházba zárat és délután 3 óráig éheztet.

Április 21. Tisza a vasutasokat esküszegéssei vádolja és megbízhatlan bandának nevezi.

Április 22. Tisza a vasutasokat a Házban azzal vádolja, hogy az állam mozdonyait eltulajdonították.

Április 23. Tisza a sztrájkvezéreket letartóztatja.

Április 24. Megjelenik a mozgósítási parancs. Tisza a vasutasokat katonai mundérba bujtatta.

Április 24. Megindulnak a vonatok a klosterneuburgi katonák vezetése alatt.

Március 8. A kir. ügyészségek megindítják a vasutasok ellen a büntügyi eljárást.

Május 20. Kassán elítélik 2—4 hónapra a vasutasokat.

Május 21. Sátoraljaújhelyen elítélik a vasutasokat.

Junius hónapban állandóan folyik a statárium a vasutasok ellen.

Julius. Széthelyezik az összes vasutasokat.

December 10. A m. kir. kuria kimondja, hogy a vasutasok köztisztviselők.

— **Sepsiszentgyörgyön** szombaton 14-én délután tartotta meg dr. *Bene István* újpárti jelölt programbeszédjét. Az egybegyűlt választó polgárság nagy száma s az elhangzott beszéd hatása a szó teljes értelmében konsternálta a kormányért reszkető érdekbándát. Harminc év óta, a mióta hihetetlen nemörödséggel tűrte az igazi többség, a nép, egy néhány konclesőnek uralmát, ilyen egyértelemmel nem lépett fel buta basái ellen. A hangulat nemcsak lelkesedett, hanem szokatlanul izgatott is. A 3—5 forinttal megvett

gyenge lelkü választók nem igen mernek az utcára lépni, mert a Bene-pártiak haragjától tartanak. De ez érthető, mikor harminc év keserősége, elfojtott hazafisága tör ki a lelkekből. Érdekes, hogy a „*diuviális korbelt fiahardó*” — mint a legostobább, de vezérlő mamelukot nevezik — *megkönyékezte az állami alkalmazottak egyik csoportját* a visszalépő jégtarisnyás Beksics érdekében, de önértetes viszszautasítást kapott. A Tisza lakajok csoportja tehetetlenül áll a mindent elsőprő hazafias áramlattal szemben, mert bármennyire az ellenkezőjét hirdették is, Beksics csakugyan nem jött el kerületébe s ezzel megerősíti azt a köztudatot, hogy fellépése névleges és takarása egy ifjú akarnok puccsának. Dr. *Bene István* megválasztása, miután a választók kétharmad része az övé, egészen bizonyos.

A választások.

Jó hírek az ellenzékről.

— Saját tudósítónktól. —

Az ellenzék vezérlő-bizottsága ma délelőtt is ülésezett Kossuth Ferenc elnöktele alatt, de lényegesen megcsappant már a dolga. A hadsorok jobbára az egész országban elhelyeződtek már s ahol tere lehet ellenzéki jelöltnék, ott már el is mondta a programbeszédét. Alig néhány vitás kerület van már az országban, a melynek dolgát a bizottságnak kell elintézni.

Ma a következő választási hírek érkeztek:

Fehértemplomban az egyesült nemzetiségi párt tegnap Tomics Jáva újvidéki szerb lapszerkesztőt kiáltotta ki jelöltjéül. Szivák Imrenemzetiségi ellenjelöltje kedden mondja el a programbeszédét.

Ujbányán ma dr. Wildleuer Károly lépett fel néppárti programmal s mindjárt progremmbeszédét is tartott.

Ujszentannán az ellenzék erősen szervezkedett. Rauschbauer Nándor függetlenségi jelölt tegnapi programbeszédére az egész kerületből jöttek el választópolgárok, a kik nagy lelkesedéssel hallgatták az ellenzéki eszméket. Elekről, amely főfészke volt Wittmann János eddigi pártonkívüli képviselőnek, 200 választó jött be. A rendkívül népes gyűlésen még dr. Vajda, Kishalmy, dr. Lázár, Braun Ferenc és Benedek beszéltek. A gyűlés táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet Wittmann János, akit a hivatalos apparátus támogatott, visszalépett a jelöltségtől.

Ceglédre Kossuth Ferenc e hó 20. utazik programbeszédét megtartani. A kíséretében ott lesz több kiváló politikuson kívül gróf Apponyi Albert is. Cegléd hazafias polgársága impozáns módon akarja kifejezni az ellenzék vezére iránt való rajongó szeretetét. A szociálista jelöltnék ma kellett volna elmondani a programbeszédét, de nem mert rá vállalkozni.

Aradon dr. Barabás Béla, a függetlenségi párt jelöltje tegnap délelőtt mondta el a lelkesedésnek valószínűs vihara közben a programbeszédét. A gyűlés a Fehérkereszt szállóban volt és küldöttség hívta meg arra Barabás Bélát, a kit elhalmoztak a szeretet és nagyrabecsülés jeleivel. Kivüle dr. Avarffy Imre és dr. Mülek Lajos beszéltek. Az aradiaknak gróf Apponyi Albert és báró Bánffy Dezső üdvözlő táviratot küldtek, Apponyi pedig tudatta, hogy ezen a héten odaérkeznek.

Szigetváron tegnap a szabadelvűpárti jelölt, Pályi Ede visszalépett. Erről a következő levélben értesítette egyik pécsi ujság szerkesztőjét:

Én Szigetváron nem is léptem fel, hanem annak hírére, hogy Olay Lajos a közigazgatási hatóságok türelme, sőt támogatása mellett a református népet papjaik és az 1848. XX. ellen azzal a hazugsággal izgatja, hogy az 1848. XX. a papok fizetését akarja emelni a nép adóterhének rovására, holott éppen ellenkezőleg a nép egyházi adóterhét fogja első sorban legnagyobb mértékben leszállítani, kimentem néhány községbe a népet felvilágosítani, a mi egy község kivételével teljesen sikerült is. Együttal konstátálom, hogy kormánypárti táborból segítik Olaynak fentemlített aljas hadjárátát a református lelkészek ellen, a mit gróf Tisza István urtól fogok számonkérni.

Szászrégenben az öreg báró Podmanitzky Frigyes, a ki a napokban elegikus hangon elbucszott már a politikai élettől, elfogadta a szabadelvűpárti jelöltséget. Tehát az öreg báró, ugylátszik, csak azért akart nyugalomba menni, hogy a Belvárosban Tiszának engedjen helyet.

A gödöllői kerület függetlenségi jelöltje dr. Hédervári Lehel tegnap tartotta programbeszédét Gödöllőn. Délután 2 óraker érkezett a képviselőjelölt Budapestről Gödöllőre. Utjában a közbeeső állomásokon nagyszámban csatlakoztak hozzá a függetlenségi választók, úgy hogy mikor Gödöllőre megérkezett, a kíséret ezer főre szaporodott. Gödöllői polgársága lovasbandériummal és zenével fogadta a jelöltet, a ki Kovácsy Kálmán rákospalotai evang. lelkész, Ugró Zoltán upesti ügyvéd kíséretében hajtott be a városba, hol a kioszk előtt a szabad ég alatt mondta el nagyhatású programbeszédét. A lelkesült hangulatból ítélve, megválasztása bizonyos. A hallgatóság között sok ismert kormánypárti ember is résztvett, a kik több ízben megéjlenezték Hédervárit beszéde közben. A jelölt ezen héten még folytatni fogja körutját, hogy a kerület minden községében megjelenhessen.

Árvamegye új központi választmánya a vármegye kerületeire nézve a képviselőválasztást január hó 26-ára tüzte ki.

Németújváron a szabadelvűpárt

Rosenberg Gyula ajánlatára Marx János miniszteri tanácsost kiáltotta ki a kerület képviselőjelöltjének.

Zentán tegnap tartotta meg Kovács Pál volt országgyűlési képviselő programbeszédét, mint a szabadelvűpárt jelöltje.

A kézdvásárhelyi vidéki kerület választását január 26-ára tüzték ki. A szabadelvűpárt jelöltje dr. Sinkovics Ottó nagybirtokos.

Székesfehérvárott gróf Zichy Jenő ma tartotta programbeszédét. Eddig ellenjelöltje nincs.

Apatinban Matkovic Béla szabadelvűpárti képviselő ma tartotta programbeszédét.

Gyulán Lukács György főispán, szabadelvűpárti jelölt ma tartotta meg programbeszédét. A függetlenségi párt jelöltje Schriffert József.

Békéscsabán Zsilinszky Mihály államtitkár, a békéscsabai szabadelvűpárt jelöltje vasárnap délután tartotta programbeszédét. A csabai szociáldemokraták jelöltje Achim Lipták András. Az orosházai és gyomai kerületekben a választás 30-án lesz.

Ujvidéken Hock János ma tartotta programbeszédét. Hir szerint a szerb radikális párt is állít jelöltet Muzicski pancsovai szerb nemzetiségi ügyvéd személyében.

Vágújhelyen a szabadelvűpárt jelöltje Victorisz Miklós, aki ellen a töt nemzetiségiiek Harmincz Milán budapesti építőmestert léptetik fel.

Szászrégenben az egyesült ellenzék képviselőjelöltje Urmánczy Nándor vasárnap tartotta meg programbeszédét.

Szabadkán Törley József szabadelvűpárti képviselőjelölt ma tartotta programbeszédét.

Pozsony, jan. 15. A pozsonyvárosi szabadelvűpárt ma tartotta Ludwig János elnöklésével a városház zsufolt nagytermében közgyűlését. Ez alkalommal ujlaki Neiszidler Károly és Molecz Dániel, a város két kerületének eddigi képviselői elmondták beszámolójukat.

Nagyatádon vasárnap délután a „Korona” vendéglő nagy tánctermében közel ezer választó jelenlétében megalakult a választókerület szabadelvűpártja és kikiáltotta jelöltnek Barakonyi Károly ottani ügyvédet, ki nyomban megtartotta programbeszédét.

A szakcsi kerület szabadelvűpártja előtt Haller József szabadelvűpárti képviselőjelölt megtartotta programbeszédét.

Liptószentmiklóson Lányi Bertalan ma tartotta meg programbeszédét. A pánszlávok Sztodola Emilt portálják.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Január 28. Piros kalikó-estély.
Január 29. Könyvnyomdászok thea-estélye Torna-Vivoda.
Február 1. Vörös-kereszt-estélye, Vigadó.
" 1. Református diákbál, New-York.
Február 4. Tiszti-estély, New-York.
" 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
" 11. Megyei piknik, Megyeház.
Febr. 16. Nőegyet fillér-estélye, New-York.

Febr. 18. Birósági piknik, New-York.
Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York
" 11. Megyei piknik, Megyeház.

Krónika.

A helybeli kortes dala.

*

Őseimnek taktikája
Magát régesrég lejarta:
Mások most a viszonyok —
Helybeli kortes vagyok.

Nincsen ennél vigabb állás,
Könnyű, csöndes és oly hálás...
Fiakkeren járhatok —
Helybeli kortes vagyok.

Kulacs nincs az oldalomon.
Nincsen subám, se fokosom.
Tűzzel nem kurjongatok, —
Helybeli kortes vagyok.

Nem meggyőzők, nem orditok,
Működésem sötét titok:
„Megdolgozni” házalok —
Helybeli kortes vagyok.

Dorgó Albert mosolyog rám,
„Drága Dávid” — így szól hozzám,
És a bankó felragyog —
Helybeli kortes vagyok.

A bankókat ideadja,
A választó elfogadja:
Nálam is marad, de sok —
Helybeli kortes vagyok.

Hogy a pasas boldog legyen,
Az adóját elengedem
Voksolásra ez nagy ok —
Helybeli kortes vagyok.

S a jelölt, az nem hálátlan:
Házat veszek mostanában...
Igy mulnak el a bajok —
Helybeli kortes vagyok.

És e diszes mivoltomban
Pályámat ha megfutottam:
Nemességet is kapok —
Helybeli kortes vagyok!

Barcsay ellenjelöltje.

Az ellenzék jelölő gyűlése Bánffyhunyadon.

— Saját tudósítónktól. —

A bánffyhunyadi választókerület ellenzéki polgárai vasárnap délután tartották meg jelölő gyűléstük. Mintegy 800 ellenzéki polgár jelent meg a gyűlésen, meyen a kerület összes községei képviselve voltak. A gyűlés *Bölöni* László elnök indítványára egyhangu lelkesedéssel *Kiss Ernő* budapesti nagykereskedőt jelölte.

Kiss Ernő, kit az ellenzék vezérlő bizottsága ajánlott a kerületnek, a Bánffyhunyadról Budapestre utazott küldöttséggel még vasárnap Bánffyhunyadra utazott, s a jelölő gyűlés küldöttségének meghívására a gyűlésen megjelent s programbeszédjét is elmondotta. Beszédét minduntalan zajos helyeslés szakította meg s nagyban ünnepelték *Kiss Ernőt*, kinek győzelme biztosra vehető.

A kerület községei közül hétnek választói, a biróval együtt, tiszta

ellenzéki. Kormányparti lobogót sehol sem fogadnak el s nem tűznek ki.

Az Almás mentén oly ellenszenvvel viseltetnek a kormányparti jelölt: *Barcsay* Domokos iránt, hogy egyik kortesét, egy fiatal bánffyhungyadi ügyvédet, a községekből kivertek s alig tudott menekülni a megveréstől.

A kormánypart körében nagy az ijedség. Minden eszközt felhasználnak a korteskedésre. Hétfőn Bánffyhungyadon és az összes községekben kidobolták, hogy az urbéri erdők rendezése és a tagosítás, melyek Barcsay tulcsigázott követelése és folytonos felebbezései miatt nem voltak befejezhetőek, a községek kívánsága szerint és rövid idő alatt meg fog történni. Erről Barcsay, nagyon közel álló rokonai zsírójával írásbeli reverzálíst is adott.

Jellemző a kormánypart magaviseletére az is, hogy Barcsay, — ki 12 év óta hitegeti a bánffyhungyadi iparosokat azzal, hogy tesztületük részére ingyen házhelyet ad — ki még két hóval ezelőtt is különböző ürügyek alatt megtagadta a telek megadását, most önkéntesen felajánlotta azt, ha az iparosok — reá szavaznak. Ezt azonban nem fogadták el.

Kiss Ernő 23-án fogja megkezdeni körutját a kerület községeibe, hová támogatására *Barabás* Béla is elkiséri. Az ellenzék, győzelmét biztosra veszi s nem lehetetlen, hogy Barcsay a parlamenten kívül lesz kénytelen értékesíteni uraságoktól levett vicceit.

Makkai programbeszède.

Rövid, de velős szónoklatok.

— Saját tudósítónktól. —

Makkai Zsigáról a következőket írják:

F. hó 10-én, kedden *Makkai* Zsigabá szentgerliczei magán titkára: *Csiki* Pista társaságában elindult programbeszèdes körutjára; csütörtökön reggel 7 óra előtt Szentgerliczére érkezett, hol a nagy tömeg előtt a következő beszèdett mondta Zsigabá:

„Testvéreim! véreim! Mi nagy dolgokat akartunk *csálni* de Tisza és a kormány gázsága nem engedte, s haza küdtek minket fennről; én megint fellépek képviselőnek és hozzátok fordulok, mert az *itencia* (intelligencia akart lenni) mind osztrák; én titeket mindég ismerlek de az urak csak, ha reá szavaztok, tehát válasszatok engem meg.“

Ezután *Csiki* beszèlt, ki Zsigabát Jézushoz hasonlította, mert nem az urakkal fog kezét, hanem a *pór népevel*. — Még ifj, *Cseh* András szentgerliczei kisbíró állott fel beszèlni, s ő a következőket mondotta szószerint:

„Én a fiatalok s magam nevében

kijelentem, hogy a ki nem szavaz az ellenzékre, az haza a faluba ne jöjjön, mert baj lesz.“

Ezen rövid de velős figyelmeztetés után a tömeg Makkait éltetve széteszolt.

LEGUJABB

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Nagy postasikkasztás Krakkóban.

Budapest, január 16. (Saj. tud.) *Krakkóból* sürgönyzik, hogy egy postakocsiból 189.000 korona, a mikor a vonathoz szállították, *eltűnt*. A rendőrség a postakocsit kísérő szolgát és a kocsist letartóztatta, mert alapos a gyanu, hogy a pénzt ők sikkasztották el.

A francia köztársaság elnökének gyásza.

Budapest, jan. 16. (Saját tud.) Párisból telegrafálják, hogy *Loubet* köztársasági elnök édes anyja ma meghalt.

Asztalos sztrájk a fővárosban.

Budapest, január 16. (Saját tud.) 1500 asztalos munkás ma sztrájkba állott, mert munkaadóik meghosszabbított munkaidő szabályzatát nem akarják elfogadni.

Kinyomozott gyilkos.

Budapest, jan. 16. (Saját tud.) *Székesfehérvárról* jelentik, hogy *Gondol* nyug. miniszteri tanácsos gyilkosát a rendőrség *elfogta*. A tettes *Bélei* Lajos, iváncsai születésű jó módu gazda, kinek érdekében volt Gondolt meggyilkolni.

Vesztegetések a Terézvárosban.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud.) Szencziósi leleplezések történtek ma a Terézváros kortestanyáján. Kiderült, hogy a Hieronymi-parti főkortések, élükön *Maróti* Fürst Nándorral, szemérmellen *vesztegetésekkel* akarják Vázsonyi választóit a kormánypartiakhoz csábítani. *Magyar* Miklós Andrassy-uti kereskedőnek 20.000 koronát, *Bleitz* Rezsőnek pedig 200 koronát ajánlottak, ha a Hieronymi partjához szegődnek. A vesztegető *Maróti* Fürst Nándor volt, aki ellen a demokrata párt megteszi a büntügyi feljelentést. A pénzt csak *Bleitz* fogadta el, de legott deponálta a demokrata párt vezetőségénél. Este *Maróti* Fürst alkalmazottjai bevették Magyar üzletének ablakait, de a közönség a rombolókat véresre verte.

József főherceg állapotának javulása.

Budapest, jan. 16. (Saj. tud.) Fiuméből távirják, hogy *József* főherceg betegségében *javulás* állott be.

Tiltakozás a választások ellen.

Budapest, január 16. (Saját tud.) Zalaegerszegről táviratozzák, hogy

Zalavármegye mai közgyűlésén *egyhangulag tiltakoztak a törvénytelennél elrendelt választások ellen* s határozatilag kimondották, hogy csak kénytelenésgből ejtik meg az országgyűlési képviselőválasztásokat.

A határidőüzlet.

Budapest, jan. 16. (Saját tudósítónktól.) *Buzakinálat* mérsékelte, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzati mellett 10.000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabbanemek változatlanok. Idő: szeles.

Jegyzetett déli 1 óráig, d. u. 4¹/₂ ó. Buza ápr.-ra 19.54—56 19.62—64 „ okt.-re 17.16—18 17.22—24 Rozs ápr.-ra 15.38—40 15.44—46 „ okt.-ra 14.02—04 14.12—14 Zab ápr.-ra 14.06—08 —.—.— „ okt.-ra 12.14—16 —.—.— Tengeri máj. 14.90—92 14.94—96 Repce aug.-ra 22.20—40 —.—.—

NAPLO.

— Hírek. —

11,000 korona.

A kolozsvári tisztviselők és a kormány.

— Saját tudósítónktól. —

Köztudomásu, hogy a máskor oly megközelíthetetlen magasságban székelt kormány a jelenlegi viharos politikai szituációt tekintve, szokatlan előzékenységet tanusít a tisztviselők irányában. Kegyesen leereszkedik hozzájuk, mert jönnek a választások és ilyenkor jó szolgálatot tehetnek a máskor oly lenézett páriák. Megnyerni kell hát a bizalmukat fizetésjavítási ígéretekkel, szép szóval s ha ez nem elég — drágasági pótlékok kiutaltványozásával és más ajándékokkal. Máskor, ha a törvényhatóság szabályrendeletet akart a tisztviselők fizetésjavításáról, a kormány azt egyszerűen visszautasította. Most azonban megváltozott a helyzet képe és így illő a tisztviselők méltányos igényeinek kielégítése. Arról van szó ugyanis, hogy Kolozsvár törvényhatósága az elmúlt novemberben az inséges esztendőre való tekintettel *tizenegyezer korona drágasági pótlékokat* szavazott meg azon városi tisztviselők részére, kik családosak és fizetésük kétezer koronánál kevesebb. Ezt a határozatot felterjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz, de kevés reménységet tápláltak elnyerése iránt. A helyzet azonban javukra változott és értesülésünk szerint a nov. végén hozott közgyűlési határozatra már rá is irta nagy sietve a belügyminiszter ur a boldogító igent, ezt a szót: *jóváhagyom!* A magas kézírás már le is érkezett a városhoz és a polgármester ur ennek alapján minden bizonynyal igyekezni fog, hogy a megszavazott drágasági pótlékokat lehetőleg január 26-ika előtt folyósítsa.

Kolozsvári betörők.

— Saját tudósítónktól. —

Egy jól szervezett betörőbanda tartja állandó rettegésben Kolozsvár békés polgárait rég ideje. Különösen a külvárosi, elrejtettebb részeken működtek a betörők, a honnan bort, zsirt, szalonnát, általában különböző élelmi cikkeket és ruhaneműket loptak el. A jeles banda az elmúlt év október havában kezdett dolgozni és pedig oly meglepő

eredménynyel, hogy mostanig összesen harmincöt betöréses lopást vittek végbe a nélkül, hogy a kolozsvári rendőrhatalommal közlelbbi ismeretséget kötöttek volna. Majdnem minden reggel hirt leletett hallani egy újabb betörésről, amelyben a tettesek mint ismeretlenek szerepeltek és így a kolozsvári rendőrség tevékenysége nem állhatott egyébből, mint állandóan érdeklődni az ügyes tolvajok kiléte iránt. Mert a banda tervszerűen osztotta be programját. Ha ma a Magyar-utcán történt egy betörés, a Magyar-utcai lakosok egyelőre nyugodtan aludhattak, mert bizonyosok voltak abban, hogy a betörők másnap és a következő napokon a Majális- vagy a Monostori utcákban keresnek működési teret maguknak. A banda többek között megtisztelte báró Wesselényi István Monostori-uti lakását, a honnan fehérneműt, Szikszai Gyulát, a kitől bort, almát és csirkét, Szász Domokosné özvegy püspöknet, a kitől bort, zsirt és más élelmi szereket, dr. Deák Albertet, a kitől csirkét és ruhaneműt, Gráf Jakabot, a kitől lisztet, szalonnát és bort lopott el. Betörték azonkívül dr. Kolozsvári Sándor egyetemi tanár pincéjébe is, — a honnan almát és h a g y m á t, továbbá Pokoly József papnevelő intézeti tanárhoz is, a kitől szőnyeget és ruhaneműket vittek el. Gál Józsefné Dézma-utca 7-ik szám alatt fekvő raktárát törték fel legutóbb, a honnan tizenöt darab nyers bőrt szállítottak el Szamosujvárra. Ez a betörés volt a legutolsó munkájuk, mely vesztüket is okozta. Szamosujvárt ugyanis elfogták őket és bekisérték Kolozsvárra. Tizenhárom tagja van a bandának, nagyobb részt napszamosok és idegen illetőségű foglalkozás nélküli egyének. Vezetőjük Lőrinczi József és Sztán Péter kolozsvári gyepmester, a ki Balits Stefán segítségével a lopott tárgyakat rendszerint értékesítette. A rendőrség az egész betörő bandát kére kerítette és most folytatja a büntügyi vizsgálatot, a melynek megtörténte után az összes letartóztatott tolvajokat átkiséri az ügyészséghez. — A betörő bandának elfogatása megadja az időszerűséget, hogy felemlítsük, mi az oka a rendőrség sikertelen működésének, a mely mellett az ilyen tolvaj betörők békésen dolgozhatnak. A szervezet hiányos volta és a rendőri személyzet alacsony létszámában találjuk meg az egyedüli hibát, a melyen sürgősen segíteni kell. Ne szavazzanak drágasági pótlékokat és ne emeljék a tisztviselők fizetését, hanem e helyett szaporítsák a közrendőrök és a polgári rendőrök számát. Mert a kolozsvári erkölcsök s a közbiztonság felett nyolcvankét rendőrel örködni s eredményt is felmutatni azok közé a csodák közé tartozik, a melyek nem történhetnek meg a nap alatt.

* **Felolvasó-estély.** A pap-utcai állami iskolával kapcsolatosan szervezett Ifjusági-egyesület, a mely a város e kerületében már harmadik éve működik, szombaton este tartotta tizenegyedik felolvasó és szavaló estélyét. Ez alkalommal dr. *Fülep* Gyula egyetemi magántanár tartott városunk közegészségügyéről igen tanulságos, ismeretterjesztő felolvasást, *Perédi* György hirlapíró költeményeiből olvasott fel. A műsor többi pontjait ének, szavalat, monolog töltötte be. Az estélyen dr. *Csernátoni* Gyula királyi

tanácsos, kolozsmegyei tanfelügyelő is megjelent, a kinek az egyesület iránt való érdeklődéséért az egyesület köszönetét Elek Gyula igazgató tolmácsolta.

* **Kossuth emlékezete.** Impozáns módon óhajt ünnepet szentelni Kossuth Lajos emlékének a *Kossuth-asztaltársaság*. E hónap 19-én (csütörtökön) este ugyanis társas összejövetelt rendez, a New-york szálló földszinti éttermében, a melyen programbeszédének elmondása után megjelenik a II. kerületi ellenzéki képviselőjelölt is, báró Wesselényi Miklós. Legnagyobb valószínűség szerint eljönnek még az estélyre az akkor Kolozsvárra érkező függetlenségi képviselőjelöltek is, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és báró Bánffy Dezső vezetésével. Az összejövetelen felolvasást tart Kossuth Ignác egyetemi tanár, a Kossuth-asztaltársaság elnöke. Szavalni fog Horváth Paula és játszik a Pongrácz Lajos zenekara. A Kossuth pohárral felköszöntött mond Kovács Dezső főgimnáziumi tanár. Meghívták a kormánypárti képviselőjelölteket is, akik azonban, tekintve a válságos politikai helyzetet, aligha fogják tiszteletüket tenni a hazafias összejövetelen.

* **Romániai kivándorlók.** A tegnap reggeli vonat ismét hozott egy csapat szegény romániai kivándorlót Kolozsvárra. A kivándorlók között 13 férfi, 16 nő és 17 gyermek volt és mindannyit tovább küldték Budapest felé.

* **Tolvajok az egyetemen.** Ilyen címen megírtuk, hogy egy megtévedett egyetemi joghallgatót, egy egy kolozsvári előkelő ember fiát, a ki az egyetemi tantermekből és az egyetemi körből állandóan hordozgatta a téli kabátokat — letartóztatta a rendőrség. A rossz utra tért fiatal ember zokogva és töredelmesen bevallott mindent. E szerint öt kabátot lopott és két sikkasztásban is részes. A szerencsétlen ifjut, a ki már egy félévig gyógykezeltette az iszákosság által megrontott idegzetét, a rendőrség az elmeorvos-intézetbe internálta. A bűnös fiatal ember családja a károsoknak az ellopott kabátok árát megfizette.

* **Eltűnt egyén.** Sánta Ferenc vas-utcai lakosnak napok óta eltűnt a felesége, egy 26 éves barna nő. Minthogy eltűnését öngyilkossággal hozzák kapcsolatba az aggodó férj az eltűnt nőt a rendőrség után körözetti.

* **Gyilkosság a fellegvárban.** Tegnap számunkban hírt adtunk arról a gyilkosságról, mely a Fellegvári otdalban történt Kovács Albert lakásán és a melynek Bereczki (viski) Lajos lett az áldozata. A tettes nem került azonnal kézre s a rendőrség az egész éj folyamán kutatott utána. Ma aztán elfogták a tettest, Bálint István foglalkozás nélküli egyén személyében. Árkossy Károly és Vezér József polgári rendőrök a Zápolya utcában tartóztatják le a gyilkost, a ki tagadja a bűncselekményt. Előadása szerint Bereczki öt négyszer egymásután pofon ütötte és ő nem szándékosan tette, a mit tett. Éppen vacsoráját fogyasztotta, a mikor a

pofok érték s a zsebkésével hátracsapott mintegy önvédelemből. A rendőrség azonban letartóztatta Bálint Istvánt és átkísérte az ügyész-séghez.

Törvénykezés.

A kolozsvári bíróság panasza.

Hanasiewicz Ignác pöre.

— Saját tudósítónktól. —

— január 16.

Hanasiewicz Ignác 60 éves kolozsvári nyugalmazott államvasuti ellenőr, a ki valamikor huszárkapitány volt, a Magyar Szóban a kolozsvári bíróságról többi között így irt:

„A bíróság, a mely önkényes és erőszakos, nem szereti a szókimondó embereket, mert célja az üldözés és terrorizmus. A vádtanács elrendelte elmeállapotomnak szakértői megvizsgálását ok nélkül alaptalanul. Ezzel a tanács az engem pörlő ügyvédnek akart pajtási szivességet tenni. Tisztázni kellett a protegálta, tehát engem örültek akartak nyilvánítani. Az ilyen tanács inkább rászorul arra, hogy erkölcsi állapotát figyeljék meg. Az elmeorvosok engem józannak mondtak, az örültségi ráfogás kudarcot vallott, mire a bíróság az én okirataimat eltüntette, hogy legfontosabb bizonyítékaimtól megfosson és elűtött aztán felebezési jogomtól is; szóval: mindenáron ki akart végezni erkölcsileg. Ezen vakmerő jogtiprás és nyelvet öltögető cinizmus főszerepe báró Szentkereszthy Zsigmond kir. törvényszéki elnök, továbbá Bodor László és Stephany Elek kir. törvényszéki bírák, a kik gonosz intrikával törtek ellenem, amde a jegyzőkönyv őket hivatalosan meghazudtolja. Tudatlanok és gonoszán könnyelműek.”

A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtbíróóság a mai napon foglalkozott az ügyvel. A tárgyaláson Zsitvay Leó kuriai bíró elnököl, a közvádat dr. Geszti Andor királyi ügyész képviselte, míg Hanasiewicz Holló Andor a tehetséges fiatal kolozsvári ügyvédejelölt védte.

A vádirat ismertetése után a kísé izgatott vádlott kihallgatására került a sor.

Az elnök: Mi baja volt önnek a kolozsvári bírósággal?

— Egy rágalmozási pörben jogtalanul járt el velem szemben.

— Kivel volt magának rágalmozási pöre?

— Sipos kolozsvári ügyvéddel.

— Miért?

— Mert nőtartási pörben behatolt a lakásomba és foglalt a hálószobámban, pedig letoglalhatta volna a fizetésemet.

— A foglalás törvényes volt?

— Törvényes, de jogtalan.

— Persze jogtalan. Hát aztán maga mit tett?

— A lapban megírtam, hogy tiporja a törvényt.

— És ő följelentette önt rágalmozásért. A járásbíróóság elítélte magát?

— Igen, két hétre, de jogtalanul. A tábla pénzbüntetésre változtatta az ítéletet.

— A bűnösséget azonban megállapította.

— Meg, de törvénytelenül.

— Persze, hogy törvénytelenül.

Hát aztán a kolozsvári törvényszék elnökével és a tanács tagjaival mi baja volt?

— Azok is a törvény ellenére jártak el ügyemben.

— Mennyiben?

— Többek között rám fogták, hogy én üldözési mániában szenvedek és elrendelték elmebeli állapotomnak megfigyelését azért, mert az igazságérzet ki van bennem fejlődve. Az elmeorvosok természetesen valamennyien teljesen ép elméjűnek mondtak. Tehát nem sikerült a bíróságnak engem az örültek házába liferálni. Pedig a jogtalan szándék megvolt.

— Ha igazságtalannak találta a bíróság eljárását, miért nem tett fegyelmi feljelentést?

— Megtettem, de ebben is törvénytelenül döntöttek.

— Lásza, a maga nyilatkozatai szerint, ön minden embert, a kivél baja volt, ellenségének lát, sőt gazembernek is.

— No nem mindenkit, hanem a legtöbbet.

— Hát a mit irt, az mind igaz?

— Annyira, hogy a legnagyobb sajnálatomra nem engedhetek belőle egy szócskát sem.

— Lásza, a maga viselkedése előttem is nagyon gyanus.

— Nem engedem magam erkölcsileg rugdosni senkitől.

— Miért nyugdíjazták magát?

— Mert egy évig beteg voltam az üldözések miatt.

— Éppen ez az a betegség. Hát a felesége miért hagyta el?

— Megszökött.

— Igen, mert nem bírta tovább tűrni a maga viselkedését.

Azután a védő kérte a bíróságot, hogy engedje meg a valódiság bizonyítását és fogadja el az általa bejelentett bizonyítékokat.

Az elnök: Tessék a perrendtartásnak azt a szakaszát megjelölni, a melynek alapján a bizonyítékok elfogadását indítványozza.

A védő: Tudomásom szerint az elnöknek nincs joga a védőt sem leckéztetni, sem olyan kötelességre figyelmeztetni, a melyek tulajdonképpen a bíróság kötelességei. Én előterjesztettem az indítványt, a bíróságnak lesz a feladata megjelölni azt a szakaszt, a melynek alapján a bizonyítékaimat elfogadja vagy elutasítja.

Ezen kis incidens után a bíróság visszavonult, hogy a bizonyítás kérdésében döntsön.

A bíróság úgy döntött, hogy elrendelte Hanasiewicz elmeállapotának megvizsgálását, s ezért a tárgyalást elhalasztotta.

NYILTTER

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjjel után

friss korhelyleves és valódi szépesi formás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

ÖSZI ALBERT

ékszer és óra nagyraktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Egy ujonnan berendezett

gyümölcs- és csemegeüzlet

előnyös feltételek mellett

eladó.

Cím megtudható a kiadóban.

1500 koronát kereshetnek meg havonként intelligens, jó felépítésű egyének (nők is) egy nagyszabású irodalmi vállalat terjesztésével. Korvin Mátyás Erdélyi könyvkereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt Deák Fer.-u. 21.

Egy finom fehérnemű varrónő lakik: Linczeg-u. 9. sz.

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —

Írta: Elzéar Pierre.

5

„Ez kellemetlen nekem“ mondta mindég. Roger a Pyrame kis háza elé ért, az egész egy kis szobából állt, mely az utcára nyílt és ajtaja csak be volt támasztva. Roger kinyitotta.

Pyrame egy széken kuporgott, szemei egy pontra voltak szögezve, karjait pedig lóbálta.

Mikor Roger belépett, felemelte fejét és megismerte rögtön.

— Ön az, kiáltá, igazán ön az Roger ur?

Oh! miért nem jött előbb?

— Pyrame! barátom! öreg barátom! láttad bátyámat?

— Igen, még tegnap is.

— És mit mondott?

— Megölelt az ön és az én részemre.

Egész zavart volt, erőtlén, kábult, nem is gondolkodott; soha sem hitt elítélésében, de nem is félt tőle.

— Ugy-e ártatlan?

Pyrame szemrehányó pillantást vetett Rogerra.

— Ah! Uram, mondá, ön még kételkedett ebben?

— Nem, de miért nem kiabált, miért nem tiltakozott? Az ő helyén, eget-földet megmozgattam volna. Semmit, semmit sem tudok az egész ügyről, csak azt, hogy megölték a bátyámat!

— Csillapodjék uram, könyörgöm csillapodjék.

— De hát mégis, mi történt?

— Mit tudom én? Ha meghalt, csak azért halt meg, mert ő úgy akarta, ez biztos.

— Hogy-hogy?

— A börtönben nem volt közlékeny, még velem sem. Én csak annyit tudok, hogy szerette a meghaltat, azt, kinek megöletéséért őt vádolták. Igen, azt tudom, hogy egész lelkéből szerette. Nem akarta szegény asszonyt túlélni. Az élet közönyös lett reá nézve.

— Reám nem is gondolt?

— Dehogyan, gyakran. De nem számított rá, hogy vissza fog térni. Már rég nem írt. Az újságokban állt, hogy Mexikóban nagy háború és öldöklés van. Talán azt hitte, hogy ön meghalt.

— Szegény, szegény bátyám!

— „Ha valaha vissza fog térni, öleld meg helyettem,“ azt mondta.

És az öreg fölemelkedett, méltóságteljesen és bánatosan átadta Rogernak a kivégzett csókját. Mikor lecsillapodott kissé izalmuk, keztek beszélgetni:

— Pysame — mondta a fiatal ember, egy székre ülve — te elmondasz majd nekem mindent, a mi történt.

— Jó, uram; ez ugyan nem sok, mert majd semmit sem tudok és nem is tudom megérteni az egészet. Minden nap láttam a bátyját: a mult év elején észrevettem, hogy megváltoztatta szokásait. Nem járt sem színházba, sem rendes társaságába csak a Peyrel családhoz. Majd minden este ott volt.

— Peyreléknél? — szakította őt félbe Roger.

— Igen, Peyreléknél... Ön is jól ismerte, nagykereskedő a Bourgoque téren. En a fiáról beszéllek, ki három éve vette át meghalt apja üzletét. Peyrel ur egy Sinisty leányt vett el és nagyon boldogok voltak. A férj huszonöt éves volt, az asszony alig husz. Sokszor gondoltam is magamban, mit csinálhat uram azoknál a fiatal embereknél, ilyen komoly, meglelt ember, hiszen már negyven éves elmúlt, ezt ön is jól tudja. De én nem vagyok kíváncsi és soha sem beszéltem vol-

na semmit, ha magam is véletlenül bele nem keveredtem volna a dologba. Egyszer sietve toppantam be Jean urhoz és mit látok? Térdén egy fiatal asszonyt, oly tüde volt, mint egy rózsza. Az asszonyka felsikított, arcát kezeibe rejtette; Jean ur, ki felugrott, megkönnyebbülten sohajtott föl mikor meglátott.

— Ez Pyrame — mondá.

— Az asszony Jean ur vállaira tette fejcskékjét és eleinte meg sem akart fordulni. De végre is megértette, hogy ki vagyok és nyájasan nyujtotta felém kezét. Peyrelné volt, kicsit szégyenkezett ugyan, de nem annyira, mint azt ön talán gondolná. Persze hamar kitaláltam, hogy uramnak jó barátnője. Hogy miért szerette meg jobban a koros Jean urat, mint fiatal, tüde férjét, ezt nem tudom önnek megmagyarázni. Én soha sem ismertem az asszonyokat. Annyit tudok, hogy Jean ur ropantul szerette. E naptól fogva gyakran bizott meg levelek kézbesítésével és mindenféle dolgokkal. Nehezen találkozhattak, Nem annyira Peyrel ur miatt, ki a legjobb ember a világon és kinek eszébe sem jutott gyanakodni, mint a fiatal asszony családja miatt, ki még házassága után is örködött fölötte. Ismerte a Boismarin családot? Nagyon zárkózott és vallásos emberek.

— Hogyan, hát Peyrelné Boismarin leány volt?

(Folytatjuk).

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLO“ hirlapkiadó-vállalat

B. Bak telepen!

A Nádas-fürdő során felparcellázott üres házhelyek vagy 2 szoba, konyha, kamara, kert és vízvezetékekkel felépített házak olcsó törlesztéses kölcsönrel és kedvező fizetési feltételekkel tulajdonjogilag eladóak vagy 1905. július hó 1-től bérbevehetőek. A vasúti átjáró alatti saroktelken több modern uri lakás és két üzlethelyiség 1905 október 1-től bérbevehetőek.

Értekezni lehet

B. Bak Lajosnál KOLOZSVÁRTT,
Malom-u. 28 sz.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ“

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét a tulajdonos.

Egész éjjel nyitva.

Heti műsor.

Kedd: A tékozló

Szerda: Z. Bárdi Gabi föllépésével: Lili.

Csütörtök: Z. Bárdi Gabi föllépésével: A modell.

Péntek: Z. Bárdi Gabi föllépésével: Kurucfurfang.

Szombat: Új betanulással: Monogodin ur felesége.
Vasárnap d. u.: Az orleánsi szüz.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 379.

Kiadóhivatal: 379.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	3 fillér.

Kapható a dohányüzletekben és minden elárusítónál.

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitel-szövetkezet“ (Kolozsvár, Ferencz József út 2.) 3 évre szóló koronás-évtársulatot indított meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhivatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a 3 év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint 5% kamatja s az átírási és késedelmi díjából eredő jövedelem a bank által a tagoknak készpénzben kifizetetik. Az említett jövedelemmel a betett koronák kamatja 10%-ra is felnőhet.

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamattal.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt 1—2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.

Az évtársulatba való belépés mindenkinek melegen ajánlható.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája

==== Kolozsvár, Jókai-utca 15. ====

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok :

Irodalmi művek, folyóiratok, heti-
lapok, üdvözlő-iratok, váltók és
részvénnyek, meghívók, árjegyzé-
kek, körlevelek, táncrendek, bo-
ritékok, számlák, névjegyek és
nyugták, jegyzékek, brochurok.

Jzléses, tiszta munka. Gyors kiszolgálás.

Telefon-szám 379.

Kolozsvári Friss Ujság kiadóhivatala.